

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. B.**, bývajúceho v H., zastúpeného Mgr. Mariánom Miškolcim, advokátom, so sídlom v Bratislave, Tajovského 37, proti žalovanej **POHOTOVOSTĽ, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o **určenie neplatnosti zmluvy a zaplatenie 415,58 €**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 9 C 150/2010, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2013 sp.zn. 3 Co 214/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2013 sp.zn. 3 Co 214/2012 a uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 23. februára 2012 č.k. 9C 150/2010-76 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 23. februára 2012 č.k. 9 C 150/2010-76 (ďalej „súd prvého stupňa“) zastavil konanie a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa svojím návrhom domáhal určenia absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere č. 4072992 uzavretej 2. novembra 2006 medzi účastníkmi konania (ďalej len „zmluvy o úvere“) a vrátenia všetkých plnení, ktoré žalovaná získala ako neoprávnený majetkový prospech vo výške 415,58 €. Vychádzal zo skutočnosti, že Stály rozhodcovský súd spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom v Bratislave, Karloveské rameno 8, rozsudkom z 15. augusta 2007 sp.zn. SR 5610/07, ktorý nadobudol právoplatnosť 17.septembra 2007, uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej 895,17 € (26 968 Sk) s 0,25 % úrokom z omeškania denne zo sumy 616,08 € (18 560 Sk) od 11. júla 2007 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania vo výške 225,35 € (6 789 Sk). S poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 42/2006 uviedol, že tento rozsudok o žalobe na plnenie obsahuje riešenie otázky existencie práva alebo právneho vzťahu a preto žalobca nemôže žalobou o určenie neplatnosti zmluvy o úvere zhojiť to, čo nedosiahol v predchádzajúcom spore o plnenie. Dospel k názoru, že právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie vytvára prekážku veci rozhodnutej pre konanie

o žalobe na určenie. Z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa konanie pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania v zmysle § 103, § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 159 ods. 3 O.s.p. zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu uznesením z 31. januára 2013 sp.zn. 3Co 214/2012 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Uviedol, že v rozhodcovskom konaní, v ktorom bol žalobca zaviazaný na zaplatenie určenej sumy titulom zmluvy o úvere, aj v súdnom konaní o určenie neplatnosti zmluvy o úvere sa opodstatnenosť uplatneného nároku vyvodzuje z tej istej zmluvy o úvere, pričom účastníci oboch konaní sú (boli) totožní; ich odlišné procesné postavenie v konaniach nepovažoval za rozhodujúce. Konštatoval, že právoplatný rozhodcovský rozsudok o žalobe na plnenie zo zmluvy o úvere v sebe zahŕňa riešenie otázky ohľadom existencie či neexistencie práva alebo právneho vzťahu, čiže v rámci žaloby na plnenie z úverovej zmluvy bola prejudiciálne riešená otázka jej platnosti. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že právoplatný rozhodcovský rozsudok, ktorý má rovnaké účinky pre účastníkov ako právoplatný rozsudok súdu podľa § 35 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“), predstavuje v danom prípade prekážku právoplatne rozhodnutej veci pre konanie o určenie neplatnosti zmluvy. Z uvedeného dôvodu považoval za správny postup súdu prvého stupňa, keď konanie o určenie neplatnosti zmluvy z dôvodu neodstrániteľnej prekážky konania zastavil. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca v celom rozsahu dovolaním, v ktorom žiadal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že oba súdy v danom prípade nesprávne právne posúdili otázku res iudicata – právoplatne rozhodnutej veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a svojím postupom a rozhodnutiami mu tým odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Podľa názoru dovolateľa rozhodnutie súdov vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože prekážka rozhodnutej veci podľa jeho neexistuje, nakoľko nie je možné za prekážku rozhodnutej veci považovať rozhodcovský rozsudok, ktorý bol vynesený na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Uviedol, že rozhodcovský rozsudok, ktorý má tvoriť res iudicata, bol vyhlásený na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľských zmluvách a túto doložku konajúce súdy neposúdili ako neprijateľnú napriek tomu, že im to ukladá európske právo a aj judikatúra Súdneho dvora Európskej únie. Tvrdil, že všeobecný súd je oprávnený aj v základnom konaní prelomiť materiálnu právoplatnosť rozhodcovského rozsudku, na tento neprihliadnuť (z titulu neprijateľnej zmluvnej podmienky – rozhodcovskej doložky) a priznať spotrebiteľovi voči dodávateľovi plnenia (bez dôvodné obohatenie) z dôvodu neprijateľných zmluvných podmienok, resp. určiť neplatnosť zmluvy o úvere. Vyjadril názor, že rozhodcovský rozsudok nie je ako súkromná listina záväzný pre štátny orgán pri jeho rozhodovaní (rovnako ako pri exekúcii) a je záväzný výhradne pre účastníkov konania. Súdy nižšieho stupňa nesprávne stotožnili rozhodcovský rozsudok súkromného rozhodcu s rozsudkom štátneho súdu a priznali mu účinky podľa § 159 ods. 2 O.s.p. napriek tomu, že mu mali podľa názoru dovolateľa priznať účinky iba podľa § 35 zákona o rozhodcovskom

konaní. Konštatoval, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia mu bolo odňaté právo na prístup k súdu a odopretá súdna ochrana proti neprijateľným zmluvným podmienkam, ktorú mali sudy poskytnúť ex offo. Mal za to, že rozhodcovský rozsudok v danom prípade je výsledkom zneužitia práva a nie je rovnocenný judikovanému titulu všeobecného súdu. V prípade ak by sa dovolací súd nestotožnil s jeho argumentáciou a neuznal možnosť prelomiť formálne existujúcu res iudicata, ktorá nie je materiálnou a pre súd existujúcou prekážkou (argumentum a contrario § 159 ods. 2 O.s.p.) navrhol, aby súd dovolacie konanie prerušil a predložil Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v znení: „1/ či má všeobecný súd, ak sa spotrebiteľ domáha svojej ochrany podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, právo odoprieť práva spotrebiteľa na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami (čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS) a odoprieť mu právo na prístup k súdu iba z dôvodu, že v rovnakej veci na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky už existuje právoplatný rozhodcovský rozsudok a 2/ či je procesná prekážka res iudicata takého charakteru, že neumožňuje súdu prelomiť materiálnu právoplatnosť rozhodcovského rozsudku v základnom konaní, ak je zrejmé, že tento nebol vydaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky – rozhodcovskej doložky, ak súčasne existuje vysoký záujem na naplnení článku 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS, ktoré je kogentným ustanovením postaveným na roveň pravidla verejného poriadku.“

Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p. zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či jeho opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovolanie žalobcu nesmeruje proti rozhodnutiu uvedenému v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., jeho prípustnosť preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a tiež ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p. sa dovolací súd v ďalšom zaoberal otázkou, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995).

Procesné vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní tvrdené a ich existencia ani v dovolacom konaní nevyšla najavo. Podané dovolanie preto podľa týchto ustanovení nie je prípustné.

So zreteľom na dôvod prípustnosti dovolania, ktorý uviedol dovolateľ v mimoriadnom opravnom prostriedku, zameral sa dovolací súd osobitne na posúdenie opodstatnenosti jeho tvrdenia, že v prejednávanej veci mu bola odvolacím súdom odňatá možnosť pred ním konať. Odňatím možnosti konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných oprávnení, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Z obsahu dovolania vyplýva, že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa názoru dovolateľa dôjsť tým, že súdy nesprávne posúdili otázku *res iudicata* (právoplatne rozhodnutej veci), neprejednali spor a konanie zastavili.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

Ústava neupravuje, aké dôsledky majú prípady porušenia práva na súdnu ochranu a jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým dochádza v konaní pred súdmi, ani neustanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý predpokladá aj možnosť vzniku procesných pochybení v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky pochybení upravuje tento procesný kódex aj podmienky, za ktorých možno procesné nesprávnosti napraviť v dovolacom konaní. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania podľa § 237, pričom vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. (z rozhodnutia Ústavného súdu SR zo dňa 30. januára 2013, sp.zn. III. ÚS 551/2012-32).

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých rozhodnutiach uviedol, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého procesného dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (viď R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp.zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001). Prípustnosť podaného dovolania žalobcu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. by preto bola daná v prípade opodstatnenosti argumentácie, že v danom prípade neboli predpoklady pre zastavenie konania. Dovolací súd vzhľadom na to pristúpil k posúdeniu, či konanie bolo v danom prípade zastavené v súlade so zákonom.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Medzi neodstrániteľné podmienky konania, ktoré vylučujú možnosť vec znovu prejednať a o veci znova rozhodnúť patrí aj prekážka právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata). Takáto prekážka svojou podstatou patrí medzi tzv. negatívne procesné podmienky konania, súd jej existenciu zisťuje ex officio a ak je daná, má za následok zastavenie konania podľa ustanovenia § 104 ods. 1 O.s.p. Nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednávaná tá istá vec, t.j. ak v novom konaní ide o ten istý nárok, alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne (opačné) postavenie. Z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov vyplýva, že ten istý

predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne alebo neúplne.

Pre účely preskúmvanej veci je potrebné poukázať na ustanovenie § 35 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, v zmysle ktorého doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 tohto zákona, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu.

Najvyšší súd už v uznesení z 13. októbra 2011 sp.zn. 3Cdo 146/2011 (R 46/2012) uviedol, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu. V tomto uznesení i keď pre účely exekučného konania, konštatoval, že súd je povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu, lebo inak by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak sa uplatňuje právo na základe rozsudku vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak sa uplatňuje právo na základe rozsudku vydaného v rozhodcovskom konaní. Uvedený právny záver je opodstatnený nielen v exekučnom konaní, ale v každom občianskom súdnom konaní. To znamená, že aj rozhodcovský rozsudok ukladajúci povinnosť niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy môže predstavovať prekážku veci rozsúdenej pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha určenia, že spotrebiteľská zmluva je neplatná. Je však potrebné osobitne zdôrazniť, že tento právny záver je opodstatnený len vtedy, ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky; iba platná rozhodcovská doložka alebo rozhodcovská zmluva totiž zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor medzi sporiacimi sa stranami. Oprávnenie (exekučného) súdu skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej doložky, nevedie k posudzovaniu vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, súvisí však s potrebou vyriešiť otázku, či a aké právne účinky má vydaný rozhodcovský rozsudok. V praxi však súd môže pristúpiť k riešeniu otázky platnosti rozhodcovskej doložky alebo zmluvy nielen v exekučnom konaní (napríklad v súvislosti s posudzovaním, či rozhodcovský rozsudok je alebo nie je vykonateľný exekučný titul), ale aj v iných konaniach [napríklad pri riešení otázky, či určitý rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky, ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu (viď § 35 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní) a či teda zakladá pre občianske súdne konanie prekážku (res iudicata).

Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní (§ 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.). Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré

umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (§ 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.).

Ak je rozhodcovská doložka (zmluva) absolútne neplatná, treba mať na zreteli, že jej absolútna neplatnosť (negotium, nullum) pôsobí priamo (automaticky) zo zákona (ex lege) a to od počiatku (ex tunc). Na dôvod zakladajúci absolútnu neplatnosť (každého) právneho úkonu musí súd pritom vždy prihliadnuť, a to aj bez návrhu (ex officio).

Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci úverová zmluva bola medzi účastníkmi konania podpísaná 3.novembra 2006. V čase uzavretia zmluvy úpravu spotrebiteľských zmlúv, včítane neprijateľných podmienok obsahoval aj § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súčasťou zmluvného dojednanja účastníkov konania bola rozhodcovská doložka, v zmysle ktorej všetky ich spory budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde. K právnemu posúdeniu rozhodcovskej doložky s takýmto (a obdobným) obsahom už najvyšší súd zaujal právne závery v množstve svojich rozhodnutí, v ktorých konštatoval, že takáto rozhodcovská doložka je neprijateľná a neplatná zmluvná podmienka, ktorá v neprospech spotrebiteľa spôsobuje značnú nerovnováhu v ich právach a povinnostiach, lebo od spotrebiteľa fakticky vyžaduje, aby sa podriadil výlučne rozhodcovskému konaniu. Na neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky nič nemení ani to, že umožňuje alternatívnu voľbu medzi právomocou rozhodcovského a všeobecného súdu, nakoľko táto voľba prislúcha iba žalujúcemu a nie je možné ju následne zmeniť. S prihliadnutím na povahu daného právneho vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom je preto možné konštatovať, že takáto „voľba“ právomoci je iba formálna, iluzórna a zodpovedá len záujmom dodávateľa (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1ECdo 12/2014, 2 ECdo 147/2013, 3 Cdo 13/2013, 4 ECdo 92/2014, 5 Cdo 44/2013, 6ECdo 184/2013).

Neplatná rozhodcovská doložka nemohla ani v danom prípade založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto ním vydaný rozhodcovský rozsudok nemohol (z pohľadu preskúmvanej veci a preskúmvaného občianskeho súdneho konania) založiť prekážku veci právoplatne rozhodnutej.

Vzhľadom na to, že v konaní oboch nižších súdov došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako i prvostupňového súdu a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2015

JUDr. Helena Haukvitzová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová